

๓๔/๓๐/๒๕

ผลของการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีต่อรายได้ของโรงแรมในจังหวัดเชียงใหม่

นางสาวอมรา ไชยวงศ์

006370

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัณฑิต

ภาควิชาการบัญชี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2523

THE EFFECTS OF TOURIST INDUSTRY DEVELOPMENT ON HOTELS' INCOME
IN CHIANGMAI

Miss Amara Chaiwong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Accountancy
Department of Accountancy
Graduate School
Chulalongkorn University

1980

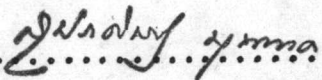
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีต่อรายได้ของโรงแรมในจังหวัด
เชียงใหม่

โดย นางสาว อมรา ไชยวงศ์

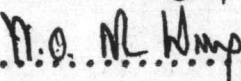
ภาควิชา การบัญชี

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ถาวร นววรรณกุล

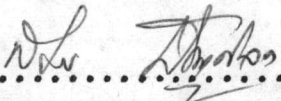
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิมฐ์ บุณนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
..... ประธานกรรมการ
(พันเอกสมชาย หิรัญกิจ)

..... กรรมการ
(นายประพันธ์ศักดิ์ แพทยานนท์)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ สังวร ปัญญาติลก)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ถาวร นววรรณกุล)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีต่อรายได้ของโรงแรมใน
จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อนิติศ นางสาว อมรา ไชยวงศ์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ถาวร ฉวรรณกุล
ภาควิชา การบัญชี
ปีการศึกษา 2522

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาถึงผลของการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีต่อรายได้ของโรงแรมในจังหวัดเชียงใหม่ โดยได้ศึกษาทั้งทางค่านพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว การฟื้นฟูชนบทรวมเนียมประเพณีของท้องถิ่นให้เป็นเทศกาล ศึกษาถึงผลของการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยสังเกตจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเยือนเชียงใหม่ และพิจารณาว่ามีผลอย่างไรต่อรายได้ของโรงแรมในจังหวัดเชียงใหม่ โดยดูจากอัตราการเข้าพักโรงแรมของนักท่องเที่ยว ระยะเวลาพักโดยเฉลี่ยที่นักท่องเที่ยวพำนักอยู่ แนวโน้มของรายได้ของโรงแรมในจังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวที่ผู้มาพักโรงแรมนิยมไปชม อันอาจถือได้ว่ามีส่วนดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยือนเชียงใหม่ ทั้งนี้วิธีการศึกษาที่ใช้คือ ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ หนังสือ วารสาร เอกสาร และสิ่งตีพิมพ์ ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิจากการออกแบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยว แบบสอบถามสำหรับแขกผู้มาพักโรงแรม และจากการสัมภาษณ์ผู้จัดการโรงแรมที่เลือกศึกษา

จากผลการศึกษาทำให้ทราบว่า การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีผลอย่างมากต่อรายได้ของโรงแรมในจังหวัดเชียงใหม่ โดยรายได้ของโรงแรมมีการเคลื่อนไหวตามจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเยือนเชียงใหม่ ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อการท่องเที่ยวและธุรกิจ แต่ไม่ว่าควยวัตถุประสงค์ใดก็ตาม นักท่องเที่ยวจะไปชมสถานที่ต่าง ๆ อันเป็นแหล่งท่องเที่ยวควย ในอนาคตอันใกล้จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นใกล้เคียงกับจำนวน

ที่มีผู้ประมาณการไว้ จะทำให้ห้องพักโรงแรมในเชียงใหม่มีจำนวนไม่เพียงพอ ซึ่งคาดว่า
ในปี พ.ศ.2525 จำนวนห้องพักที่โครงการประมาณ 4,372 ห้อง หรือเพิ่มจากปี พ.ศ.
2522 ประมาณ 1,043 ห้อง ซึ่งควรเป็นโรงแรมระดับชั้นหนึ่งหรือชั้นสองมาตรฐานสำหรับ
นักท่องเที่ยว และควรจะได้มีการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมที่เป็นสัญลักษณ์
ของชาวเชียงใหม่ไว้เพื่อจูงใจนักท่องเที่ยวให้มาเยือนเชียงใหม่ อันจะเป็นการหารายได้
ให้แก่ธุรกิจโรงแรมและธุรกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคนในท้องถิ่นด้วย.

It was concluded that the tourist industry development has far-reaching effects on the hotel income of Chiangmai in that the income level varies almost directly as the number of tourist arrivals which, as might be expected, has followed an increasing trend in recent years.

The major objectives for the tourist arrivals in Chiangmai range from recreation to business, but whatever their objectives were, it was established that the majority of them visit places of tourist attraction. The study also indicated that with the present increasing trend of tourist arrivals in Chiangmai, if the projected figures are realised in future years, there will be an acute shortage of hotel accommodation for tourists. For example, the projected requirement for 1982 is 4,372 hotel rooms which is a significant increase on the 1979 requirement of 1,043. Indications are also that the accommodation required would be of first class and second class rooms to international standards.

The study also gives an indication of the necessity of preserving local culture and tradition as the main attraction for visitors to Chiangmai both to the benefit of Chiangmai hotels and tourist related businesses as well as the local economy.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ก็ด้วยความกรุณาจากบุคคลหลายท่าน คือ พันเอกสมชาย หิรัญกิจ ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย คุณประพันธ์ศักดิ์ แพศยานนท์ ผู้ช่วยผู้จัดการโรงแรมเอราวัณ ศาสตราจารย์ เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ศาสตราจารย์ สัจจวร ปัญญาธิกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คุณหญิง สงวนชาติ อาจารย์ ควงสมร เจริญศรี แห่งคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้กรุณา สละเวลามาให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ และขอขอบพระคุณ อาจารย์ ธานี นิลอุบล อาจารย์พิเศษประจำคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้กรุณาตรวจทานแก้ไขบางส่วนของวิทยานิพนธ์ อนึ่ง การวิจัยครั้งนี้ไม่อาจสำเร็จเป็นรูปเล่มอย่างสมบูรณ์ได้ถ้าไม่ได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ถาวร ฉวรรณกุล อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ที่ได้กรุณาสละเวลาให้คำแนะนำ ปรึกษา ตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนแนะแนวทางที่เป็นประโยชน์อย่างมากต่อการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งในความกรุณาของคณาจารย์ และทุก ๆ ท่านที่ได้กล่าวนาม มาแล้วข้างต้น จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณพิชัย น้อยวัฒน์ หัวหน้างานพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ที่กรุณาให้ข้อมูลและเอกสารที่เป็นประโยชน์อย่างมากต่อการวิจัย ขอขอบคุณ คุณทัศนะ วงศ์รัตน์ หัวหน้าสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เชียงใหม่ และ คุณประสาธ ขอคมณี จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เชียงใหม่ สำหรับความช่วยเหลือต่าง ๆ และข้อมูลที่ได้รับ ขอขอบคุณผู้จัดการโรงแรมต่าง ๆ ในจังหวัด เชียงใหม่ที่ผู้วิจัยเลือกศึกษา ซึ่งได้กรุณาให้ข้อมูลที่เป็ประโยชน์และให้ความร่วมมือในการ แจกแบบสอบถามสำหรับแขกผู้มาพัก อีกทั้งขอขอบคุณ คุณสุรพันธ์ และ คุณสุวิธรา จุฬพิจารณ์ คุณเทอดศักดิ์ โกไศยกานนท์ คุณกรรองกาญจน์ ไชยวงศ์ และ คุณวิภาวัลย์ อินทายนต์ ที่ กรุณาให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ด้วยดีตลอดมา

อมรา ไชยวงศ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฉ
รายการรูปประกอบ	ค
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
วิธีการดำเนินการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	8
2. การท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมโรงแรม	10
การท่องเที่ยว	10
ประเภทต่าง ๆ ของการท่องเที่ยว	13
การท่องเที่ยวแบบต่าง ๆ	16
โรงแรม	17
ลักษณะสำคัญของโรงแรม	18
การจัดประเภทและมาตรฐานของโรงแรม	19
โรงแรมแบบพิเศษ	22

3. ประวัติความเป็นมาของจังหวัดเชียงใหม่	24
สถาปณิศาสตร์	26
เชียงใหม่ในอดีต	27
เชียงใหม่ในปัจจุบัน	32
4. การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่	42
ความสำคัญของการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	42
บทบาทของรัฐบาลในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	43
บทบาทของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและการพัฒนาส่งเสริม การท่องเที่ยวภายในประเทศ	45
การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่	50
แนวความคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่	58
5. อุตสาหกรรมโรงแรมในจังหวัดเชียงใหม่	62
อุตสาหกรรมโรงแรมในไทย	62
การส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมโรงแรม	63
อุตสาหกรรมโรงแรมในจังหวัดเชียงใหม่	72
6. ผลของการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีต่อรายได้ของโรงแรมในจังหวัด เชียงใหม่	85
องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของอุตสาหกรรมโรงแรม ในจังหวัดเชียงใหม่	86
การวิเคราะห์ผลของการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีต่อรายได้ โรงแรมในจังหวัดเชียงใหม่	90
การพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวในอนาคต	108
การศึกษาผลของการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีต่อรายได้ โรงแรมในจังหวัดเชียงใหม่จากข้อมูลปฐมภูมิ	112

บทที่

หน้า

7. สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	133
สรุปผลการศึกษา	133
ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	137
บรรณานุกรม	142
ภาคผนวก	147
ภาคผนวก ก. แบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยว	148
ภาคผนวก ข. แบบสอบถามสำหรับแขกผู้มาพักโรงแรม	150
ภาคผนวก ค. Questionnaires for Guests	154
ประวัติผู้เขียน	158

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1.1	รายได้จากการท่องเที่ยว	2
1.2	การกระจายค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวปี พ.ศ.2515-พ.ศ.2518 ..	4
1.3	การกระจายค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในรูปร้อยละ ปี พ.ศ.2515- 2518	5
1.4	การกระจายค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในรูปร้อยละ ปี พ.ศ. 2507- 2524	5
5.1	NUMBER OF VISITORS TO THAILAND 1960-1978	64
5.2	อุตสาหกรรมท่องเที่ยว	65
5.3	จำนวนห้องของโรงแรมในประเทศไทย	68
5.4	จำนวนห้องพักของโรงแรมในต่างจังหวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ.	69
5.5	HOTEL ROOM IN CHIANGMAI	74
5.6	อัตราการเพิ่มของจำนวนห้องพักของโรงแรมในจังหวัดเชียงใหม่ ...	76
5.7	โรงแรมในจังหวัดเชียงใหม่ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน	78
5.8	HOTEL IN CHIANGMAI	82
6.1	ที่พักในเมืองเชียงใหม่	87
6.2	จำนวนวันพักโดยเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในประเทศไทย ...	89
6.3	จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางมาประเทศไทยและ จังหวัดเชียงใหม่	91
6.4	HOTEL ARRIVALS IN CHIANGMAI 1974-1978 BY MONTH ...	92
6.5	จำนวนนักท่องเที่ยวที่ไปเยือนเชียงใหม่ ปี ค.ศ.1971 - ปี ค.ศ. 1978	93
6.6	HOTEL ARRIVALS IN CHIANGMAI 1974-1978 BY NATIONALITY	94

6.7	จำนวนนักท่องเที่ยวและจำนวนห้องพักจังหวัดเชียงใหม่ ปี ค.ศ.1971- ปี ค.ศ.1978	96
6.8	รายได้ของโรงแรมในจังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ.2520	97
6.9	รายได้ของโรงแรมในจังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ.2521	98
6.10	รายได้ของโรงแรมในจังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ.2522	99
6.11	แสดงรายได้แต่ละประเภทของโรงแรมแต่ละระดับในจังหวัดเชียงใหม่	100
6.12	แสดงอัตราการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของรายได้รวมของโรงแรมในจังหวัด เชียงใหม่	103
6.13	รายได้ที่ประมาณขึ้นของเดือนกรกฎาคม-เดือนธันวาคม พ.ศ.2522 .	104
6.14	การพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวนานาชาติ	109
6.15	การพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยไปจังหวัดเชียงใหม่	110
6.16	สรุปพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวที่จะไปเยือนเชียงใหม่	110
6.17	แสดงวัตถุประสงค์ของนักท่องเที่ยวที่มาเยือนจังหวัดเชียงใหม่	113
6.18	แสดงระยะเวลาและสถานที่พักที่นักท่องเที่ยวพำนักอยู่ในเชียงใหม่	114
6.19	แสดงวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาจังหวัดเชียงใหม่	117
6.20	แสดงระยะเวลาในการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่	118
6.21	แสดงการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่มาพักโรงแรม	119
6.22	ค่าใช้จ่ายสำหรับห้องพักเฉลี่ยต่อวัน	120
6.23	แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่พักโรงแรมที่ไปชมสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ.	121
6.24	แสดงความเห็นและการใช้บริการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สาขาเชียงใหม่	124
6.25	แสดงจำนวนครั้งการมาเยือนจังหวัดเชียงใหม่	125
6.26	ความเห็นเกี่ยวกับการบริการด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ .	126
6.27	การใช้บริการด้านอื่นของโรงแรมและความคิดเห็นต่อการให้บริการ .	129
6.28	แหล่งที่นักท่องเที่ยวรับทราบบริการโรงแรมที่พัก	131

รายการรูปประกอบ

รูปที่		หน้า
3.1	แผนที่จังหวัดเชียงใหม่	40
3.2	THE OUTSKIRT MAP	41
4.1	แสดงฤดูกาลของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ไปเยือนเชียงใหม่	52
4.2	แสดงฤดูกาลของนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่ไปเยือนเชียงใหม่ ...	53
5.1	ขอบเขตธุรกิจของเที่ยว	62
5.2	การขยายตัวของจำนวนห้องพักของโรงแรมในจังหวัดเชียงใหม่	77
6.1	แสดงความเคลื่อนไหวของรายได้รวมของโรงแรมในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเคลื่อนไหวตามจำนวนนักท่องเที่ยวในปี พ.ศ.2520-2521	106
6.2	เปรียบเทียบอัตราการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่มาเยือน เชียงใหม่กับประเทศไทย ปี ค.ศ.1971 - ค.ศ.1978	107
6.3	แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่จะไปเยือนจังหวัดเชียงใหม่ตามที่ได้พยากรณ์.	111